

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ І ПРАВА
КАФЕДРА ФІНАНСІВ, ОБЛІКУ ТА ПІДПРИЄМНИЦТВА**

**Аналіз ефективності формування та використання прибутку в умовах
невизначеності (на прикладі ТОВ «Херсонрегіонгаз»**

Кваліфікаційна робота (проект)

на здобуття ступеня вищої освіти «бакалавр»

Виконав: студент 471 групи
Спеціальності 051 Економіка
Освітньо-професійної програми Економіка
Кошурко Максим Олександрович

Керівник доцентка, докторка економічних наук
Петренко Вікторія Сергіївна
(наук. ступінь, вчене звання, П.І.Б.)
Рецензент директор з розвитку персоналу ТОВ
«Автопланета Плюс» Крамаровська Лариса
Петрівна
(посада, П.І.Б.)

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Формування прибутку підприємства	5
1.1. Прибуток як результат фінансово – господарської діяльності підприємства.....	5
1.2. Розподіл і використання прибутку підприємства.....	8
РОЗДІЛ 2. Оцінювання ефективності формування та розподілу прибутку ТОВ «Херсонрегіонгаз»	14
2.1. Загальна характеристика ТОВ «Херсонрегіонгаз»	14
2.2. Комплексний аналіз ТОВ «Херсонрегіонгаз»	16
2.3. Шляхи вдосконалення формування та розподілу прибутку.....	24
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	32

ВСТУП

Головним завданням підприємств в умовах ринкової економіки є забезпечення потреб громадян і народного господарства у його роботах, продукції та послугах з високою якістю та високими споживчими властивостями при мінімальних витратах, збільшення внесків для прискорення соціально-економічного розвитку країни.

Актуальність теми дослідження полягає у тому, що прибуток являється головним показником діяльності будь-якого підприємства, тому вагомим є визначення факторів, які мають вплив на підвищення даного показника.

Об'єктом дослідження є товариство з обмеженою відповідальністю «Херсонрегіонгаз».

Предметом дослідження є теоретично-методичні аспекти у формуванні та використанні прибутку ТОВ «Херсонрегіонгаз».

Метою дипломної роботи є аналіз ефективності формування та використання прибутку в умовах невизначеності.

Досягнення мети дипломної роботи здійснювалося шляхом:

- визначити сутність прибутку, його види та функції;
- проаналізувати стан прибутковості на прикладі ТОВ «Херсонрегіонгаз»;
- виявити шляхи вдосконалення формування та розподілу прибутку.

Методи дослідження: монографічний, аналіз і синтез, узагальнення, розрахунково-аналітичний, аналіз відносних показників, економіко-математичні, економіко-статистичні.

Прибуток - це остаточний фінансовий результат, який описує виробничу та економічну діяльність всієї компанії, це є основою для економічного розвитку компанії. Зростання прибутку створює фінансову основу для незалежної діяльності у розширеному відтворенні.

Саме тому тема дипломної роботи «Аналіз ефективності формування та використання прибутку в умовах невизначеності на прикладі ТОВ «Херсонрегіонгаз» є досить актуальною.

РОЗДІЛ 1

ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1 Прибуток як результат фінансово – господарської діяльності підприємства

Прибуток характеризує ефективність діяльності компанії у всіх сферах її діяльності: виробництві, збуті, постачанні, інвестиціях, фінансовій та багатьох інших.

Прибуток є основою економічного розвитку компанії та зміцнює її фінансовий стан та фінансові відносини з партнерами.

Прибуток являє собою загальну економічну категорію розвиненого товарного виробництва. Це частина якості товару, що показує таким чином, що воно перевищує витрати на його виробництво.

"Прибуток - система економічних відносин між підприємцями (власниками виробництва) та виробничими робітниками, розподілом та розподілом доданої вартості, що забезпечується у вигляді приростів, що перевищують інвестиційні витрати"[5].

Прибуток - це соціальний процес вираження підвищеної вартості. Таким чином, основа мети наявності прибутку пов'язана з необхідністю основного розподілу вартості іншого товару.

У той же час прибуток - це результат господарської діяльності незалежного бізнесу чи галузі і визначається як різниця у звіті про доходи між виручкою від продажу товарів (послуг) та кількістю витрат на його виробництво.

Прибуток, як провідна складова ринкових відносин, виконує багато важливих функцій:

Рис 1.1 Основні функції прибутку підприємства

"Таким чином, прибуток є одним із джерел бюджету на різних рівнях, позабюджетних фондів. Це стосується бюджетів у формі податків і поряд з іншими доходами використовується для фінансування державних потреб, забезпечення державних функцій, державних інвестицій, виробництва, науково-технічних та соціальних програм. Таким чином, як підприємці, так і держава зацікавлені у збільшенні величини прибутку"[4].

Прибуток класифікується за кількома ознаками, з яких основними є: джерела формування; діяльність; склад елементів отримання прибутку.

Відповідно до цієї класифікації ми розглядаємо основні види прибутку. Валовий прибуток був пов'язаний з кількома видами діяльності компанії.

По-перше, це ключова діяльність. Результат - прибуток від реалізації продукції. На цей прибуток припадає великий відсоток від загального прибутку. Прибуток від реалізації товарів розраховується шляхом вирахування з продажу податку на додану вартість, акцизного податку, ввізного мита, митного збору, а також витрат, що включаються у вартість реалізованих товарів. Залежно від характеру бізнесу та галузі існують деякі характеристики, які можуть принести цей прибуток та способи його обчислення.

По-друге, це не є основною проблемою для суб'єкта господарювання, а пов'язано з продажем матеріальних та нематеріальних активів та деяких послуг. Таким чином, суб'єкт господарювання виграє від інших реалізацій.

По-третє, це фінансова інвестиційна діяльність. Як результат, компанії отримують дохід у вигляді дивідендів від своїх інвестицій в акціонерний капітал інших компаній (доходи корпоративних прав); У формі державних цінних паперів, корпоративних облігацій та процентів на банківському рахунку. Ця величина прибутку та його частка у загальному прибутку мають тенденцію до збільшення внаслідок розвитку ринкової економіки.

На величину цього прибутку впливають суми фінансових вкладень, їх спрямованість, структура та податкові умови. Важливо зазначити, що прибуток підприємств оподатковується при придбанні корпоративних прав та державних цінних паперів.

По-четверте, це отримання позареалізаційного прибутку та понесення позареалізаційних витрат (збитків) підприємств.

Валовий дохід – це загальний дохід підприємства всіх видів діяльності нарахованого протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі на території України так і за її межами.

Валовий дохід включає в себе :

- загальний дохід від продажу товарів (робіт, послуг), а також доходів від продажу цінних паперів;
- дохід від банків, страхових та інших фінансових послуг, обмін валют, цінних паперів, боргових зобов'язань та вимог;
- дохід від спільної діяльності та у формі дивідендів, отриманих від нерезидентів, відсотків, роялті, а також доходів від лізингових операцій (оренда);
- доходи , які не враховуються при обчисленні валового доходу періодів, котрі передують звітному, та виявлені у звітному періоді;
- доходи від інших джерел.

Не враховуються як валовий дохід:

- сума податку на додану вартість, котрі нараховані підприємством на додану вартість, накопиченого за рахунок вартості продажу товарів (робіт, послуг), якщо продавець не є платником податку на додану вартість;
- кошти або вартість товарів, отриманих підприємством як відшкодування за примусове відторгнення державою іншого майна підприємств у випадках, які передбачені законодавством;
- сума коштів або вартість майна, прийнятих підприємством за рішенням суду або через задоволення дебіторської заборгованості у порядку, встановленому в законі, як компенсація за прямі витрати або збитки, які ці підприємства зазнали порушень їх прав та інтересів, захищених законом;
- сума коштів у частині надмірно сплачених податків, витрат (обов'язкових платежів) котрі повернулися або повинні бути повернуті підприємству з бюджетів, якщо ці суми не були включені до валових витрат;
- обсяги коштів або вартості товарів, що виступають у формі прямих інвестицій або реінвестування у корпоративні права, видане цим підприємством, включаючи внески від грошей або товарів, відповідно до угод про спільну діяльність в Україні без створення юридичної особи;
- інший дохід, безпосередньо визначений стандартами "Закону про оподаткування прибутку підприємств".

1.2 Розподіл і використання прибутку підприємства

Основною метою діяльності підприємства є отримання прибутку. Прибуток являється результатом діяльності підприємства, фінансовим

результатом , що виступає показником , який підводить підсумки усієї фінансово-господарської діяльності підприємства , а також визначає її ефективність. Проблеми визначення фінансових результатів діяльності та їх дослідження його функцій досліджувались в різні часи багатьма авторами. Важливий внесок до вивчення формування фінансових результатів зробили як зарубіжні так і вітчизняні вчені.

Тема розподілу та отримання прибутку являється актуальною і на сьогоднішній день , тому що робота суб'єкта господарювання залежить від того, чи правильно на підприємстві використовується і формується прибуток . В значній мірі це впливає на економічний стан підприємства , а також частково на економічну ситуацію в країні.

Прибуток в економічному вираженні відображає чистий прибуток, отриманий від ведення бізнесу. Результатом поєднання факторів виробництва (праці, капіталу, матеріально-технічних і природних ресурсів) та ефективної роботи підприємств є кінцевий продукт і буде використаний для продажу споживачам.

"Для компанії з точки зору товарно-грошових відносин чистий прибуток має форму прибутку. Для визначення фінансових результатів дохід потрібно порівнювати із витратами на виробництво та продаж товару з урахуванням собівартості. Коли дохід перевищує витрати, фінансовий результат - це прибуток. Підприємці завжди намагаються отримати прибуток, але не завжди. Якби дохід дорівнював вартості, можна було б відшкодувати лише витрати на виробництво та продаж товару. Не можна отримувати прибуток як джерело промислового, науково-технічного та соціального розвитку, продаючи без втрат. Компанія зазнає збитків, що перевищують її доходи, що є негативним фінансовим наслідком і ставить компанію у дуже важке фінансове становище без врахування банкрутства"[7].

Профспілки зацікавлені у збільшенні заробітної плати і, зрештою, у збільшенні прибутку в конкурентному середовищі не лише для виживання, але й для розширення виробництва, а отже, і для добробуту робітників.

підприємства та рівень їх життя. Крім того, сума прибутку та валового доходу не відрізняється від суми впливу, який суб'єкт господарювання робить на свою виробничо-господарську діяльність.

В умовах ринкової економіки важко оцінити величину прибутку. Для найважливіших категорій ринкових відносин прибуток виконує певні функції, а саме - оцінку, стимулювання та складання бюджету. По-перше, прибуток визначає економічні вигоди, які суб'єкт господарювання отримає в результаті. Однак на величину прибутку та його динаміку впливає незалежний фактор, який залежить від зусиль підприємства.

Оскільки ці фактори впливають безпосередньо не на прибуток, а на величину та вартість реалізації, для порівняння вартості продажів, витрат на їх виробництво та витрат ресурсів необхідно отримати кінцевий фінансовий результат.

"Розподіл прибутку має певні функції залежно від форми організаційно-правового управління. Таким чином, якщо торгова компанія має статус державної компанії, то розповсюдження прибутку - це необхідність платіжного фонду дивідендів та резервного фонду відповідно до кількості, зазначених законом"[8]. Відрахування платіжного фонду дивідендів залежить від обсягу акціонерного капіталу та структури ситуації фінансового ринку та дивідендної політики, що здійснюється торговою компанією. Компанії з залученням іноземного капіталу планується розділити чистий прибуток для вітчизняних та іноземних учасників відповідно до умов компонента. Переваги підприємств споживчої співпраці є відрахування за взаємними (членами) внесків. Оренда чистого прибутку, частина оренди, яка перевищує суму амортизаційних відрахувань для орендованого майна, та викупний фонд може бути створений. Створення розподілу мережевого прибутку - оптимізувати пропорції між чистим прибутку споживаного (персоналу компанії та власниками компанії) та рештою компанії.

Рис 1.2 Фактори, що впливають на значення прибутку підприємства

Заробіток виконує стимулюючу функцію. Його зміст є як фінансовим результатом, так і ключовим елементом фінансових ресурсів компанії. Принцип самофінансування визначається фактичною вигодою. Після сплати податків та інших обов'язкових платежів частка решти доходу компанії повинна бути достатньою для розширення виробничої діяльності, науково-

технічного та соціального розвитку компанії та матеріального стимулювання працівників.

Чим менші виробничі витрати, тим більший прибуток і навпаки. Кількісний прибуток - це різниця між доходом від реалізації товару та загальною вартістю його виробництва. У ринковій економіці вона діє на рівні підприємства як безпосередня мета виробництва. Тому головним завданням кожної компанії є максимізація прибутку, і в той же час - основний і незмінний засіб підвищення ефективності виробництва, підвищення добробуту, поліпшення соціального клімату в суспільстві.

Прагнення отримати прибуток направляє виробників збільшувати виробництво товарів, які потрібні споживачеві, і одночасно зменшувати виробничі витрати. Розвиток конкуренції не лише досягає мети підприємництва, а й задоволення соціальних потреб. Для підприємця прибуток - це сигнал, який вказує, де можна досягти найбільшого збільшення вартості, створює стимул розвиватися та інвестувати в цю сферу. Втрати також відіграють свою роль. Вони показують помилки та прорахунки в напрямку використання коштів, організації виробництва та збуту.

Економічна роль прибутку в ринкових умовах відображається у таких характеристиках: прибуток - це двигун функціонування та розвитку економіки, основний мотив, що сприяє розвитку підприємництва; прагнення отримати прибуток сприяє ефективному розподілу та використанню ресурсів, впровадженню науково-технічного прогресу, зменшенню витрат, поліпшенню якості продукції та характеристик споживачів. Прибуток є джерелом розширення суспільного виробництва, збільшення національного багатства та задоволення зростаючих потреб суспільства. Враховуючи прибуток як економічну категорію, він є більш теоретичним. Однак конкретні показники використовуються при плануванні та оцінці економічної та фінансової діяльності компанії, навчанні та розподілі вигод, які залишаються доступними для компанії.

В ринкових умовах кожна компанія повинна прагнути не отримувати найбільший прибуток, навіть у тій мірі, яка не лише дозволить їй зберегти свої ринкові позиції у своїй продукції, але й забезпечить динамічний розвиток свого виробництва в конкурентному середовищі. навколишнє середовище. Звідси випливає, що прибуток є головною метою підприємницької діяльності, її кінцевим результатом. Тому кожна компанія визначає, який прибуток вона може отримати, до створення компанії.

На практиці прибуток - це узагальнення результатів господарської діяльності підприємств у будь-якій формі власності.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНЮВАННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФОРМУВАННЯ ТА РОЗПОДІЛУ ПРИБУТКУ ТОВ «ХЕРСОНРЕГІОНГАЗ»

2.1 Загальна характеристика ТОВ «Херсонрегіонгаз»

Відповідно офіційному сайту, у 2015 році товариство з обмеженою відповідальністю «Херсонрегіонгаз» здобула ліцензію на надання природного газу на території Херсонської області.

ТОВ «Херсонрегіонгаз» на сьогоднішній день відповідно до ліцензійної діяльності постачає природний газ таким категоріям споживачів як організації бюджетні установи і організації, населення, промисловим споживачам. Станом на 01.07.2015 ТОВ «Херсонрегіонгаз» забезпечує постачання природного газу 44 промисловим підприємствам, 386 бюджетним установам та організаціям, 50 релігійним організаціям, 412 комунально-побутовим споживачам, 47 відомче житло та 267 372 населення.

Крім того, за Додатком №1 її Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, який був затверджений постановою Кабінету Міністрів України № 758 від 01.10.2015 року, ТОВ «Херсонрегіонгаз» на території Херсонської області, був визначений постачальником зі спеціальними обов'язками, що стосується постачання природного газу споживачам не вище граничних роздрібних цін.

Згідно з додатком до надання загальних інтересів в процесі функціонування ринку природного газу, ТОВ «Херсонрегіонгаз» визначено постачальником, на якого в установленому порядку, присвоюється спеціальні обов'язки для поставок природного газу для споживачів побутових і релігійних організацій. Розглянемо характеристику та структуру ТОВ «Херсонрегіонгаз»:

Таблиця 2.1

**Характеристика товариства з обмеженою відповідальністю
«Херсонрегіонгаз»**

Повне найменування товариства	Українською мовою - товариство з обмеженою відповідальністю «Херсонрегіонгаз»; англійською мовою - limited liability company «Khersonregiongas»;
Скорочене найменування	Українською мовою - ТОВ «Херсонрегіонгаз»; англійською мовою - LLC «Khersonregiongas».
Вид господарського товариства	Товариство з обмеженою відповідальністю
Форма власності	Приватна
Місцезнаходження	73025, Україна, м. Херсон, вул. Михайлівська, 18.
ЄДРПОУ	39500143
КОАТУУ	6510136900
КВЕД	35.23

1 квітня 2017 року набрало чинності Положення надання конкретних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу, спрямовані на забезпечення загальних соціальних інтересів в процесі експлуатації природного газу (надалі іменується в положенні), затвердженим постановою Кабінету міністрів України, що датуються 22. 03. 2017 р № 187.

Таблиця 2.2

Структура ТОВ «Херсонрегіонгаз»

Адміністрація	
Директор	Голубева Світлана Володимирівна
Приймальня, фахівець	Андрієць Юлія Андріївна
Провідний економіст	Щербина Світлана Анатоліївна
Юридичний відділ	
Юрисконсульт	Потапенко Олена Дмитрівна
Бухгалтерія	
Головний бухгалтер	Шестерненко Олена Яківна
Бухгалтер	Чорна Вікторія Костянтинівна
Служба обліку та реалізації природного газу	
Юрисконсульт	Кокоуліна Людмила Сергіївна

Метою діяльності товариства є - формування ринку праці, товарів та послуг, здійснення виробничої, комерційної, посередницької та інших напрямків діяльності, не заборонених чинним законодавством, з метою отримання прибутку для наступного його розподілу відповідно до рішення загальних зборів учасників. Предметом діяльності Товариства є:

- Постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ за регульованим тарифом;
- Придбання, реалізація та постачання природного газу, газу (метану) вугільних родовищ іншим постачальникам газу;
- Закупівля послуг з транспортування та розподілу природного газу;
- Придбання, реалізація та постачання споживачам скрапленого газу;
- Будівництво та здійснення інших робіт, пов'язаних з будівництвом;
- Операції з нерухомістю;
- Посередницькі послуги;
- Торгівля продовольчими та непродовольчими товарами.

Товариство не обмежується предметом діяльності, визначеним в даному Статуті. Правочини, які виходять за межі предмету статутної діяльності Товариства, але не суперечать чинному законодавству України, є дійсними.

У випадках, передбачених чинним законодавством України, Товариство отримує ліцензії на право заняття окремими видами діяльності.

Товариство має право здійснювати зовнішньоекономічну діяльність у будь-якій сфері, пов'язаній з предметом його діяльності. При здійсненні зовнішньоекономічної діяльності Товариство користується повним обсягом прав суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності відповідно до чинного законодавства України.

2.2 Комплексний аналіз ТОВ «Херсонрегіонгаз»

Розглянемо аналіз динаміки отриманого прибутку ТОВ «Херсонрегіонгаз» :

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки отриманого прибутку ТОВ «Херсонрегіонгаз»

Показники	2017 р, Тис. грн.	2018 р, Тис. грн.	2019 р, Тис. грн.	Відхилення +,-		Відхилення у %	
				2019 до 2017	2019 до 2018	2019 до 2017	2019 до 2018
1. Прибуток від основної операційної діяльності:	9972	20654	9998	26	- 10656	0,3	-51,5
2. Результат від інших операцій, які пов'язані з операційною діяльністю:	7835	17114	12893	5058	-4221	64,6	-24,6
2.1. Інші операційні доходи	1 326	929	902	-424	-27	-32,0	-2,9
2.2. Інші операційні витрати	9 161	18 043	13 795	4634	-4248	50,6	-23,5
3. Фінансовий результат від операційної діяльності	2 137	3 540	2 895	758	-645	35,5	-18,2
4. Результат від фінансової та інвестиційної діяльності	2 236	3 670	-	-	-	-	-
4.1. Інші фінансові доходи	925	309	434	-491	125	-53,1	40,4
4.2. Інші доходи	83	602	4 539	4456	3937	5368,7	653,9
4.3 Фінансові витрати	215	247	93	-122	-154	-56,7	-62,3
4.4 Інші витрати	1000	1 000	0	-1000	-	-100,0	-100
5. Фінансові результати до оподаткування	2 929	3 204	1 985	-944	-1219	-32,2	-38,0
6. Витрати (дохід) з податку на прибуток	530	576	764	234	188	44,2	32,6
7. Чистий фінансовий результат	2 399	2 628	1 221	-1178	-1407	-49,10	-53,5

У періоді 2017 року інші операційні доходи склали 1,326 млн. грн., у 2018 році – 929 тис. грн., а у 2019 році – 902 тис. грн. Таким чином, інші операційні доходи у період з 2017 року по 2018 рік зменшились на 397 тис. грн. або на 29,9%, а з 2018 по 2019 роки зменшилися на 27 тис. грн. або на 2,9%.

За аналізований період на підприємстві інші операційні витрати також збільшилися з 2017 по 2018 рік на 8,882 млн. грн., або на 96,9%, а в періоді з 2018 по 2019 роки зменшилися на 4,428 млн. грн., або на 23,5%. Таким чином, темпи зниження інших операційних доходів випереджали темпи зниження інших операційних витрат, тому результат від інших операцій у 2019 році зменшився на 29%, що у свою чергу, негативно вплинуло на фінансовий результат від операційної діяльності. Прибуток від операційної діяльності на підприємстві зменшився з 3,540 млн. грн. 2018 року до 2,895 млн. грн. у 2019 році, або на 18,2%.

На підприємстві за аналізований період здійснювалися інші витрати, які у 2017 та 2018 складали – 1 млн. грн., а у 2019 на підприємстві не було інших витрат, тим самим покращилася результативність. У 2017 році прибуток склав 2,929 млн. грн., у 2018 – 3,204 млн. грн., а у звітному періоді – 1,985 млн. грн., тобто на 38% нижче рівня попереднього року. Після сплати податку, прибуток від діяльності на підприємстві склав відповідно у 2017 році – 2,399 млн. грн., 2018 році – 2,628 млн. грн., а у звітному році – 1,221 млн. грн., що на 53% менше від попереднього року.

Таким чином, на підприємстві зниження прибутку від операційної діяльності відбулося за рахунок зменшення прибутку від основної операційної діяльності та результату від інших операцій.

Таблиця 2.4

**Структурно-динамічний аналіз основних елементів формування
фінансових результатів ТОВ «Херсонрегіонгаз»**

Показники	Сума, тис. грн.		Структура елементів формування чистого прибутку, %		Зміна структур
	2018 рік	2019 рік	2018	2019	
A	1	2	3	4	5
1. Чистий дохід	1 542 780	1 221 539	100	100	-
2. Собівартість реалізованої продукції	1 507 356	1 193 661	97,7	97,7	0
3. Валовий прибуток	35 424	27 878	2,30	1,79	-0,51
4. Адміністративні витрати	1 751	2 035	0,11	0,16	+0,5
5. Витрати на збут	13 019	15 845	0,84	1,29	+0,45
6. Прибуток від основної операційної діяльності	20654	9998	13,3	0,81	-12,49
7. Операційні доходи	929	902	0,06	0,07	+0,01
8. Операційні витрати	18 043	13 795	1,16	1,12	-0,04
9. Прибуток від операц. діяльності	3 540	-	0,22	-	-
10. Інші витрати	1 000	-	0,06	-	-
11. Прибуток до Оподаткування	3 204	1 985	0,20	0,16	-0,04
12. Чистий прибуток	2 628	1 221	0,01	0,09	+0,08

Вертикальний (структурний) аналіз у таблиці 2.4 свідчить про те, що за аналізований період на підприємстві питома вага виробничих витрат складала більше 90% у виручці від реалізації. Причому спостерігається тенденція до деякого зростання собівартості в структурі виручки, що з одного боку пояснюється наявністю об'єктивних чинників, таких як зростання цін на сировину, матеріали, паливо, енергію. З іншого боку підприємству в умовах жорсткої конкуренції необхідно стежити за оптимізацією своїх витрат, пов'язаних з виробництвом.

Негативним моментом є зростання частки адміністративних витрат та витрат на збут. Так, у попередньому році відсоток їх у виручки був 5,68%, а у звітному – 6,8%. У звітному році частка чистого доходу перевищує рівень усіх витрат лише на 2,5% - така питома вага прибутку від основної операційної діяльності, проти 5,8% у попередньому році.

Операційні доходи у структурі зменшилися на 0,1п.п., на таку ж частку зросли операційні витрати.

Допущення зростання інших витрат негативно позначилося на величині частки прибутку від діяльності до оподаткування, яка скоротилася з 5,3% до 1,4%.

Отже, як горизонтальний, так і вертикальний аналіз прибутку на підприємстві показав, що зростання собівартості в частині керованих витрат, збільшення адміністративних і фінансових витрат є негативними факторами впливу на фінансові результати. Тому підприємству необхідно стежити за собівартістю реалізованої продукції, формуванням постійних та умовно-постійних витрат, вивчати структуру інших витрат з метою збільшення суми прибутку.

Таблиця 2.5

**Аналіз прибутку від основної операційної діяльності
ТОВ «Херсонрегіонгаз»**

Показники	2017	2018	2019	Найменування чинників	Вплив на прибуток	
					Розрахун.	Сума
А	1	2	3	4	5	6
1.Виручка від реалізації (без ПДВ)	1 497 913	1 542 780	1 221 539	1.Зміна цін	1.3-1.2	-321241
2.Виробнича собівартість реалізованої продукції	1 475 984	1 507 356	1 193 661	2.Зміна виробничої собівартості	2.3.-2.2	-1506163

Продовження таблиці 2.5

3.Адміністративні витрати	1 762	1 751	2 035	3.Зміна адміністративних витрат	3.3.-3.2	+285
4.Витрати на збут	10 195	13 019	15 845	4.Зміна витрат на збут	4.3.-4.2	+2826
5.Прибуток від основної операційної діяльності	2 137	3 540	9998	5.Зміна обсягу реалізації	6.2.-5.1.	+6458
6.Прибуток при фактичному обсягу реалізації	-	-	-	6.Зміна складу продукції	5.2.-6.2	-
Загальне відхилення прибутку від основної операційної діяльності						-1817835

Аналіз даних таблиці 2.5 показав, що за рахунок зниження середньореалізаційних цін на продукцію, підприємство зменшило прибуток на 6729 тисяч гривень. За рахунок зростання собівартості прибуток від основної операційної діяльності за аналізований період знизився на 2963 тисячі гривень. Збільшення адміністративних витрат призвело до зниження прибутку на 511 тисяч гривень. Скорочення обсягу продажу зменшило прибуток на 1629,4 тисячі гривень.

Позитивні структурні зрушення привели до зростання прибутку на 4327,8 тисяч гривень. Невелике зниження витрат на збут надало змогу збільшити прибуток від основної операційної діяльності на 186 тис. грн.. Проте якість прибутку від основної операційної діяльності на підприємстві за аналізований період не може бути визнана абсолютною, оскільки відбулося зростання собівартості, адміністративних витрат. Причому темпи зростання витрат випереджали темпи зростання обсягу продажів.

Отже, підприємству в першу чергу необхідно проаналізувати, з метою оптимізації, структуру постійних і умовно-постійних витрат. Для подальшого зростання прибутку підприємству необхідно збільшувати частку

рентабельної продукції в загальному обсязі реалізації. Для позитивного впливу на прибуток обсягу реалізації продукції необхідно мобілізувати комплектний резерв зростання виробництва, не допускати залишків нереалізованої продукції.

Проводячи аналіз показників фінансових результатів, необхідно враховувати чинник інфляція і його вплив на весь процес виробництва. Висока інфляція є негативним чинником формування фінансових результатів, що дестабілізує.

Таблиця 2.6

**Аналіз кількісного рівня дослідження фінансових результатів ТОВ
«Херсонрегіонгаз»**

Показники	Сума, тис.грн.			Відхилення від 2019 до 2017 року, (+,-)	Відхилення від 2019 до 2018 року (+,-)
	2017	2018	2019		
1. Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	1 497 913	1 542 780	1 221 539	-276374	-321241
2. Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	1 475 984	1 507 356	1 193 661	-282323	-313695
3. Валовий прибуток (маржинальний дохід)	21 929	35 424	27 878	5949	-7364
4. Частка маржинального доходу виручки від реалізації	0,02	0,02	0,02	0	0
5. Постійні та умовно-постійні витрати	10 195	13 019	15 845	5650	2826
6. “Критична точка” обсягу продажу	509750	650950	792250	282500	141300
7. Запас фінансової тривалості	988163	891830	429289	-558874	-462541
8. Запас фінансової тривалості, % до обсягу продажу	0,65	0,57	0,35	-0,3	-0,22
9. Прибуток (збиток) від основної операційної діяльності	11734	22405	12033	299	-10372
10. Прибуток від основної операційної діяльності, у % до ЗФТ	0,02	0,02	0,02	0	0

Дані в таблиці 2.6 показують, що маржинальний дохід підприємства за аналізований період зменшився на 6994 тис. грн., частка маржинального доходу у виручці від реалізації знизилася з 11% минулого року до 9% у звітному році.

«Критична точка» обсягу продажів минулого року складала 100945 тисяч гривень, фактична величина склала – 126989 тис. грн., частка «критичного» обсягу у виручці знизилася з 48,7% до 24,3%. Підприємство в звітному році продавши 75,7% своєї продукції змогло покрити витрати, продаж понад даний обсяг принесло підприємству прибуток у 4115 тис. грн. Таким чином, запас фінансової тривалості на підприємстві зменшується на 54895 тис. грн., діяльність підприємства стає менш ефективною.

Для підвищення запасу фінансової тривалості на підприємстві необхідно знижувати частку постійних та перемінних витрат у чистому доході. Проводити політику, спрямовану на зростання обсягу реалізації, пошук нових ринків збуту для своєї продукції.

Таблиця 2.7

Аналіз показників рентабельності продажу ТОВ «Херсонрегіонгаз»

Показники	2017 рік	2018 рік	2019 рік	Відхилення	
				з 2019 до 2017 року (+,-)	з 2019 до 2018 року (+,-)
Чистий дохід, тис. грн	1 497 913	1 542 780	1 221 539	-276374	-321241
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн	1 475 984	1 507 356	1 193 661	-282323	-313695
Валовий прибуток, тис. грн	21 929	35 424	27 878	5949	-7364
Адміністративні витрати, тис. грн	1 762	2130	2 035	273	-95
Витрати на збут, тис. грн	10 195	13 019	15 845	5650	2826
Прибуток від основної операційної діяльності, тис. грн	2 137	3 540	9998	7861	6458

У таблиці 2.7 розраховані показники рентабельності витрат та

рентабельності продаж підприємства за попередній та звітний рік. Рентабельність витрат за попередній рік показує, що на одну гривню собівартості на підприємстві було отримано 0,13 гривні валового прибутку. У звітному періоді співвідношення зменшилося до 0,10 гривні валового прибутку на гривню собівартості.

Рентабельність основної операційної діяльності за період склала 6,2 % в попередньому році та 2,5 % у звітному, що дуже низько для підприємства. Рентабельність продаж змінилася з 5,8% до 2,45%, тобто на підприємстві на кожну гривню чистого доходу отримано 0,02 копійки прибутку від основної операційної діяльності.

Рентабельність основної операційної діяльності доцільно аналізувати, ураховуючи вплив таких факторів, як зміна структури та асортименту продукції, зміна собівартості продукції, зміна відпускних цін на продукцію.

2.2 Шляхи вдосконалення формування та розподілу прибутку

У ринкових умовах в Україні і спробах вийти з фінансової кризи, роль суб'єктів господарювання в якості первинного рівня економіки зростає. Ефективно функціонуючої в значній мірі впливають на добробут власників, споживачів і неекономічну ситуацію в країні шляхом поповнення державної бюджет податків, зборів та обов'язкових платежів. Отже, управління підприємством потребує раціональному і економічно обгрунтованому підході до планування його діяльності, виявлення фінансової і промислової політики, аналізу і оцінки їх прибутковості, а також введення ефективних виробництв, маркетингових та фінансових заходів. Цінність отримання квитанції дуже важливо у своїй діяльності, оскільки воно впливає на формування фінансових ресурсів, підвищення ринкової вартості підприємства, ефективність виробничої діяльності та економічного розвитку держави. Це можливість отримання на основі прибутку підприємства для інновацій, які стимулює інвестиційні інвестиції, збільшує загальний випуск

продуктів і зайнятості. У той же час він сприяє економічному зростанню, і сама процентна ставка прибутку лежить в основі більшості інновацій. Отже, мова йде про значну роль в розвитку підприємства і забезпечення інтересів своїх власників і персонал, а також держави, які визначають необхідність розслідування питань ефективного розподілу і використання підприємств.

Глобальна фінансова криза та серйозні реалії сучасної української ситуації впливають на формування деструктивних змін від національної іммігрантської економіки та зменшення прибутковості бізнесу. Система управління є великою частиною авіакомпаній, що містять багато недоліків, таких як керівництво, яке спостерігалось лише у досягненні поточних цілей та досягнення максимальних кінцевих результатів протягом короткого періоду часу, відсутність рентабельності та використання прибутку, Відсутність системи планування та прогнозування та недбалість неприйнятних показників платоспроможності є недбалість та високоефективність догляду за непринятною платоспроможною платоспроможною.

Загалом, під керівництвом компаній, компанія розуміє, що вона створює систему управління, яка враховує тактичні та стратегічні аспекти управління, спрямованим на збільшення кінцевих результатів суб'єкта господарювання, яка вважається сутнім взаємопов'язаними елементами, кожен з них яка виконує конкретну роботу, яку спільні дії забезпечують досягнення механізму отримання певної вартості. Таким чином, система управління прибутку повинна бути логічно пов'язана з системою загального корпоративного управління, оскільки прийняття управлінських рішень у всіх сферах діяльності Компанії безпосередньо вплине на рівень прибутку, який забезпечує нові можливості та джерела фінансування відкладеної компанії, яка буде Збільшення не тільки дохідних компаній А та доходи їх власників та працівників.

Для того, щоб забезпечити чіткий ефект механізму управління прибутку, всі фактори, що впливають на прибуток, повинні бути ретельно

проаналізовані. Відомо, що прибуток створюється під впливом великої кількості взаємозалежних факторів. Ці фактори впливають на результати корпоративних заходів у різних напрямках: один - позитивно, інші - негативно. Зовнішні чинники, що впливають на результати компанії, можна відрізнити: економічні умови, ринкові умови, попит споживчого розчинника, державне регулювання підприємств та ін.

Важлива увага, динамічність та коливання попиту розчинника повинні бути використані, оскільки він визначає стабільність прибутку. Також варто звернути увагу на такі значні макроекономічні показники, такі як податкова та кредитна поліція та політична стабільність у державі. Зовнішні чинники тісно пов'язані з внутрішніми факторами, які також значно впливають на результати компанії. Ці фактори залежать від організації самої компанії та можуть впливати на прибуток безпосередньо та опосередковано.

До них відносяться такі фактори, як:

- обсяг продукції, вироблених компанією;
- ціна виробництва;
- ціна продукту;
- лінія продуктів;
- стан та ефективність ділових ресурсів та інших.

На додаток до зовнішніх і внутрішніх факторів, що впливає на прибуток, необхідно зосередити увагу на системі управління прибутком, структуралізму управління прибутком компанії, розподілу і чинників прибутку.

Корпоративне управління прибутком включає в себе дві важливі системи: операційні для задоволення поточних питань управління та захисту економічної діяльності в короткостроковій перспективі, які спрямовані на створення стратегічних змін, які необхідні для зміни існуючої стратегії управління. Компанія з урахуванням відповідності його внутрішнього екологічні можливості.

Структура механізму управління корпоративними доходами охоплює механізм регулювання, навчання і використання прибутку, нормативні правила держав і регулювання з питань навчання і питань розподілу по підготовці і виплату, внутрішній механізм регулювання певних аспектів навчання, розподілу і використання прибутку, система конкретних методів і прийому реалізації управління прибутком .

Система організаційної підтримки для управління прибутками є спільним консолідованим набором внутрішніх структурних послуг та підрозділів підприємств, що забезпечують розробку та прийняття управлінських рішень щодо певних аспектів створення та використання прибутку та несуть відповідальність за результати цих рішень. Нещодавно організаційне управління прибутку базується на створенні більш ефективних структурних підрозділів підприємства - центрів відповідальності.

Початковий момент створення системи управління прибутку, заснований на відборі центрів (витрат, прибуток, інвестиції), відповідальність, є перспективою відповідальності за прийняття рішень.

Прибутковість підприємств з економічного характеру пов'язана з прийняттям прибутку та оцінюючи свої власні зв'язки з показниками капіталу, витратами, доходами, які є основними пам'ятками та критеріями ефективності держави та виробництва.

При формуванні підприємств, політика управління повинна бути перенаправлена до максимального позитивного результату. Це досягається за допомогою набору робіт щодо збільшення ефективного управління підприємством, ефективним управлінням підприємством, ефективним управлінням підприємством, ефективності її матеріальної та технічної бази. Структура композицій, не менш вражаюча та оптимізація структури структури робочого капіталу та підвищує продуктивність своїх робітників.

Об'єктом розподілу є загальна сума прибутку, отриманого підприємством у звітному періоді від звичайної і надзвичайної діяльності.

У розподілі прибутку менеджери повинні мати можливість оптимально розповсюджувати кошти відповідно до стратегії розвитку компанії, не забуваючи, що інші чинники, такі як: реалізація дивідендної політики, спрямованої на вдосконалення благополуччя власників суспільства, підвищення інвестиційної конфіденційності та забезпечує збільшення ринкової вартості пристрою короткі та довгострокові перспективи. Ефективний вплив на роботу працівників, суспільства соціального розвитку, відновлення фінансових ресурсів та збільшення платоспроможності компанії, тим самим зменшуючи ризик операцій відповідно. Навчання та доповнення резервного фонду та інших.

"Управління розподілом та використанням прибутку підприємства доцільно здійснювати в наступній послідовності:

1. сформувані інформаційну базу для аналізу ефективності функціонування підприємства.
2. зробити аналіз попереднього досвіду використання прибутку підприємства.
3. дослідити як внутрішні так зовнішні чинники, що впливають на ефективність використання прибутку підприємства.
4. визначити напрями розподілу прибутку підприємства як у поточному період так і з врахуванням стратегічних та тактичних цілей його розвитку.
5. розробити системи управлінських рішень по забезпеченню ефективного використання прибутку.
6. забезпечити контролю за виконанням прийнятих управлінських рішень щодо розподілу та використання прибутку підприємства.
7. Здійснити корегування ряду управлінських рішень щодо розподілу та використання прибутку за результатами здійсненого контролю та з врахуванням стратегії розвитку підприємства"[3].

"Слід зауважити, що для покращення цільової структури використання

прибутку підприємства, необхідно:

- визначити пріоритетні напрямки використання прибутку підприємства, що спричиняють подальший розвиток підприємства та покращення фінансових результатів його діяльності;
- провести оптимізацію коштів, що спрямовані на фонд споживання, зокрема тих, що спрямовані на матеріальне заохочення працівників та які сприяють підвищенню продуктивності їх праці, а також соціальному розвитку підприємства;
- виконати розрахунок оптимальної величини резервного фонду та скерувати кошти на забезпечення його збільшення;
- провести оптимізацію коштів, які спрямовуються в інші цільові фонди;
- створити такі умови діяльності підприємства, за яких прибуток не буде використовуватися для сплати підприємством штрафних санкцій;
- скласти детальний плану використання та розподілу прибутку підприємства з визначеними датами та конкретним кошторисом;
- забезпечити чіткий контроль за виконанням поставлених завдань щодо використання та розподілу прибутку;
- виконати аналіз отриманих прибутків у базовому періоді та виявити резерви, що будуть сприяти максимізації прибутку, а також плануванню формуванню, розподілу та використанню прибутку у наступних"[2].

Отже, прибуток - важлива економічна категорія, формування процесів, що відбуваються в навколишньому середовищі в області виробництва і розподілу соціального продукту і національного. Тільки за умови всіх цих

факторів і процесів можна ввести ефективні заходи для підвищення прибутку. "При формуванні процесу поліпшення управління прибутком важливо використовувати системний підхід, оскільки він враховує тактичні і стратегічні аспекти керівництва, спрямовані на максимізацію остаточного результату в короткострокових і довгострокових періодах"[1]. Щоб забезпечити ефективне управління прибутком, необхідно реалізувати систему завдань використання прибутку і встановлювати оптимальні обмеження на рівень його споживання і капіталізації в процесі розвитку стратегічних ресурсів або окремих компонентів, які забезпечить новий Парадигма розроблена підприємством в області товарної циркуляції.

Дотримання пропонованої послідовності дій в управлінні розподілом і використанням прибутку підприємства і з урахуванням певних областей впливу значно підвищить ефективність своєї діяльності. При подальшому дослідженні аналіз впливу системи управління формуванням прибутку по економічній діяльності підприємств на основі аналізу грошових потоків і розрахунку показників окупності грошових витрат актуальні.

ВИСНОВКИ

В сучасних умовах господарювання головною рушійною силою ринкової економіки, основним спонукальним мотивом діяльності підприємств, незалежно від форм господарювання, є одержання максимальної суми прибутку як основного джерела конкурентного, динамічного розвитку виробництва й вирішення соціальних проблем суспільства. Прибуток - основний фінансовий показник підприємства, що віддзеркалює ефективність виробничо-збутової діяльності підприємства, це важливий фінансовий синтетичний показник діяльності підприємства, а також джерело фінансових ресурсів підприємства, які відіграють вирішальну роль у фінансовому забезпеченні підприємницької діяльності.

Він характеризує перевищення надходжень над витратами, характеризує мету підприємницької діяльності і береться як головний показник результативності підприємства.

Валовий дохід – це загальний дохід підприємства всіх видів діяльності нарахованого протягом звітного періоду у грошовій, матеріальній або нематеріальній формі на території України так і за її межами.

Отже, головною метою підприємств являється отримання прибутку, яка є головним джерелом зростання капіталу, збільшення доходів підприємства. Ця мета може бути здобута тільки при оптимальній організації фінансів підприємств, що дозволяє не тільки покращити фінансове становище і конкуренцію, а й забезпечити фінансову стабільність в країні.

Завдання та цілі, котрі були поставлені у дипломній роботі виконані. Були досліджені фінансовий стан, звіт про прибуток, структурно-динамічний аналіз основних елементів формування фінансових результатів ТОВ «Херсонрегіонгаз», які містили в собі інформацію про надходження та витрати грошових коштів, а також фінансові результати в кожному з видів діяльності. Також були запропоновані шляхи покращення формування та розподілу прибутку на підприємстві.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Азаренкова Г. М. Фінанси підприємств: навч. посібник [для самост. вивч.дисципліни]. Г. М. Азаренкова, Т. М. Журавель, Р. М. Михайленко. - 3-тє вид., виправл. і доп. - К. : Знання-Прес, 2009. 299 с.
2. Білик М. Д. Економічна сутність прибутку в умовах трансформації. Формування ринкових відносин в Україні. 2007. № 11. С. 130–132.
3. Волкова Н.А. Організація та методика економічного аналізу: [навчальний посібник]. Одеса, ОДЕУ, ротапринт, 2013. 267
4. Волкова Н.А. Сучасні проблеми розвитку економічного аналізу як інструменту ефективності діяльності. Одеса. ОДЕУ, ротапринт, 2012. 236 с.
5. Гайдаєнко О. М. Стратегічний аналіз: [навчальний посібник]. – Одеса: Атлант. 2010. 324с.
6. Джоголь О.С. Сучасні підходи щодо формування фінансової звітності відповідно до вимог міжнародних стандартів. Науковий вісник НЛТУ України. № 23. 2013. С.230-235.
7. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність» Офіц. текст із змін. станом на 1 січня 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
8. Зінченко О.А. Показники і критерії якості прибутку підприємства на етапі його використання. О.А. Зінченко. Актуальні проблеми економіки. 2009. № 7 (97). С. 106–111.
9. [Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій](#) Офіц. текст із змін. станом на 8 люте 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.dtk.com.ua>.
10. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Поняття краудфандингу та його роль в національній економіці. *Таврійський науковий вісник. Серія:*

- Економіка*. 2020. №.1. С. 139-147. DOI: <https://doi.org/10.32851/2708-0366/2020.2.18>.
11. Карнаушенко А.С., Петренко В.С. Шляхи розвитку селенгу та лізингу у аграрних підприємствах України. *Вісник Одеського національного університету*. 2013. Т. 18. Вип. 4/2. С. 31-34.
  12. Конституція України . Офіц. текст із змін. станом на 15 травн. 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
  13. Кривицька О.Р. Формування прибутку підприємств у ринкових умовах : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.08 «Гроші, фінанси і кредит». О.Р. Кривицька. Тернопіль, 2010. 20 с.
  14. Мармуль Л.О., Петренко В.С. Стратегічне позиціонування підприємств з іноземними інвестиціями в аграрній сфері економіки *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 4 (40). С. 43-48.
  15. Мних Є.В. Економічний аналіз: [підручник] / Євгеній Володимирович Мних. К.: Знання, 2011. 630 с.
  16. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: [підручник]. Є. В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2014. 536 с.
  17. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Офіц. текст із змін. станом на 18 березня 2014 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
  18. Організація та методика економічного аналізу: [навч. посіб.] . Бойко Л.О., Волчек Р.М., Гайдаєнко О.М., Нападовська І.В., Подвальна Н.Е., Шевчук Н.С. за ред. Н.А. Волкової. Одеса. ОДЕУ, ротاپринт, 2011. 348 с.
  19. Петренко В. С., Карнаушенко А. С. Фінансування інноваційного молодіжного підприємництва шляхом залучення венчурних

- коштів. *Бізнес Інформ*. 2020. №7. С. 242–248. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-7-242-248>
20. Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Формування молодіжного підприємництва в Україні та аналіз факторів впливу на його розвиток *Фінансовий простір*. Вип. 3 (35). 2019. С.139-147. URL: <https://fp.cibs.ubs.edu.ua/index.php/fp/article/view/720/809>
21. Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Сучасний стан та перспективи розвитку доставки продуктів харчування в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2020. № 1(18). С. 132-138 DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2020-1-24>
22. Пігуль Н. Г. Управління прибутком підприємства. Н.Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. 2010. № 28. С. 125–132.
23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» – Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
24. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» Офіц. текст із змін. станом на 9 серпня 2013 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
25. Руснак А.В., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Legislative support of innovation activity in Ukraine: problems and ways to overcome them. *Ефективна економіка*. №10. 2018. URL: http://www.economy.nauka.com.ua/pdf/10_2018/4.pdf.
26. Руснак А.В., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Аналіз фундаментальних методів бюджетування з метою розроблення організаційної бюджетної політики. *Причорноморські економічні студії*. Вип. 33. 2018. С. 203-208.
27. Стрішенець О. М., Ліщук В. І., Єлісеєва Л. В. Економічна теорія: [навч. посіб.] (гриф МОН, лист від 29.01.2013). Луцьк: СНУім. ЛесіУкраїнки, 2014. 206 с.

- 28.Танклевська Н.С., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Економічна сутність та види криптовалюти у світі. *Бізнес навігатор*. 2017. Вип. 4-2 (43). С.133-138.
- 29.Танклевська Н.С., Руснак А.В., Карнаушенко А.С. Перспективи державного регулювання розвитку біржового ринку в Україні. *Агросвіт*. 2018. Вип.7. С.3-7
- 30.Федорчук О.М., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Агропромислові кластери: проблеми, переваги та перспективи. *Проблеми системного підходу в економіці*. Вип. 4 (78). 2020. С. 63-70.
- 31.Федорчук О.М., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Аналіз сучасного стану державної підтримки аграрних підприємств України. *Бізнес навігатор*. Вип. 2 (51). 2019. С. 93-99.
- 32.Федорчук О.М., Петренко В.С., Карнаушенко А.С. Інноваційна інфраструктура як основа формування конкурентоспроможності підприємств регіону *Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту Серія: економіка і менеджмент*. Вип. 4 2 (27). 2019. С. 126-134
33. Шарманська С.О. Прибуток та особливості його формування і використання в транзитній економіці : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.00.01 «Економічна теорія та історія економічної думки». Київ. 2010. 22 с.
34. Зінченко, О. А.Управління якістю фінансового результату підприємства [Текст] Актуальні проблеми економіки. 2010. № 1. С 109-115.
- 35.Ihnatenko, M., Marmul, L., Petrenko, V., Karnaushenko, A. & Levaieva, L. (2020) Innovative Tools in the Methodology and Teaching of the Basic Principles of Enterprise Management. *International Journal of Management*, (11, 6), 847-854. DOI: 10.34218/IJM.11.6.2020.073
- 36.Karnaushenko, A., Petrenko, V., Tanklevska, N., Borovik, L., & Furdak, M. (2020). Prospects of youth agricultural entrepreneurship in

- Ukraine. Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal, 6(4), 90-117. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.04.06>
37. Tanklevska, N., Petrenko, V., Karnaushenko, A., & Melnykova, K. (2020). World corn market: analysis, trends and prospects of its deep processing. *Agricultural and Resource Economics: International Scientific E-Journal*, 6(3), 96-111. <https://doi.org/10.51599/are.2020.06.03.06>
38. Petrenko, V., & Karnaushenko, A. (2017). Joint enterprises in foreign trade activity of Ukraine. *Baltic Journal of Economic Studies*, 3(5), 203-207. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2017-3-5-203-207>
39. Мохненко А.С. Аналіз ефективності функціонування підприємств продовольчої сфери / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // *Обліково-аналітичне забезпечення й оподаткування розвитку суб'єктів агробізнесу та сільських територій: колективна монографія; за ред. Л.О. Мармуль. – Херсон: Айлант, 2019. – С. 223-235.*
40. Мохненко А.С. Економічна сутність конкуренції і конкурентоспроможності / А.С. Мохненко // *Таврійський науковий вісник. – Херсон, 2010. – № 68. – С. 165-171.*
41. Мохненко А.С. Інвестиційно-інноваційне забезпечення конкурентоспроможного розвитку підприємств / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька // *Розвиток підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища: управління, реалізація та перспективи: колективна монографія; за ред. Шарко М.В. – Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2019. – С. 227-243.*
42. Мохненко А.С. Оцінка конкурентоспроможності підприємств агропромислового сектору економіки / А.С. Мохненко // *Сучасний стан та пріоритети розвитку системи обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів господарювання агропромислового сектору економіки: монографія; за ред. Л.О. Мармуль. – Херсон: Айлант, 2018. – С. 158-167.*

43. Мохненко А.С. Підвищення економічної ефективності підприємств в умовах євроінтеграційних процесів / А.С. Мохненко // Теорія, методологія і практика обліку, оподаткування й аналізу виробничо-економічної діяльності суб'єктів агробізнесу та сільських територій: нові реалії та перспективи в умовах інтеграційних процесів: колективна монографія; за ред. Л.О. Мармуль. – Херсон: Айлант, 2020. – С. 187-200.

44. Мохненко А.С. Стратегія розвитку регіонального газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко, К.В. Мельникова, О.М. Федорчук // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія "Економічні науки". – Херсон, 2018. – № 32. – С. 91-94.

Мохненко А.С. Управління конкурентоспроможністю підприємства на основі застосування системного підходу / А.С. Мохненко, О.М. Федорчук, О.І. Протосвіцька / Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту – Черкаси, 2018. – № 2 (25). – С. 13-25.

45. Мохненко А.С. Формування системи забезпечення зовнішньоекономічної діяльності газотранспортного підприємства / А.С. Мохненко // Структурна модернізація економіки: прогностичні сценарії та перспективи розвитку регіону: монографія; за ред. проф. Шарко М.В. – Херсон: ПП "Вишемирський", 2018. – С. 276-284.

46. Mokhnenko A. Software economy as a vector of management of innovative infrastructure of the region / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, K. Melnikova // Вісник Хмельницького національного університету. Серія "Економічні науки". – Хмельницький, 2019. – № 5. – С. 7-10.

47. Mokhnenko A. Concept of sustainable development of the food sector enterprises in the competitive environment / A. Mokhnenko, O. Fedorchuk, O. Protosivitska // Development of the innovative environmental and economic system in Ukraine: monograph; edited by Khudolei V., Ponomarenko T. – Prague: OKTAN PRINT s.r.o., 2019. – С. 123-141.

48. Mokhnenko A. Integration of the supply chain management and development of the marketing system / I.Perevozova, L.Horal, A.Mokhnenko, N.Hrechanyk, A.Ustenko, O.Malynka, L.Mykhailyshyn // International Journal of Supply Chain Management. – 2020. – № 9. – Issue 3. – P. 496-507.
49. Mokhnenko A. Mathematical-Logistic Model of Integrated Production Structure of Food Production / A.Mokhnenko, V.Babenko, O.Naumov, I.Perevozova, O.Fedorchuk // CEUR Workshop Proceedings, 2020, Volume 2732, P. 446-454.